

Sıra Sizde

Aşağıdaki karekodlarda verilen çok modlu metinlerden faydalanarak soruları cevaplayınız.

Kâşgarlı Mahmut
ile ilgili videoya
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

Yûsuf Has Hâcîp
ile ilgili videoya
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

Alî Şîr Nevâyî
ile ilgili videoya
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

1. Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında ve edebî türlerin ortaya çıkmasında *Dîvânü Lugâtî't-Türk*'ün etkisi hakkındaki düşüncelerinizi açıklayınız.
2. Yûsuf Has Hâcîp'in *Kutadgu Bilig* adlı eserinde erdemli, bilgili, akıllı insanı tarif etmesinin sebepleri neler olabilir? Bu öğretilerin günümüze yansıdığını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
3. Alî Şîr Nevâyî'nin Türk dili ile ilgili bir çalışma yapmasının sebepleri neler olabilir?

Aşağıdaki metinden faydalanarak soruları cevaplayınız.

YÛNUS EMRE'NİN HAYATI

(...)

0 civar karyelerinden birinde Yûnus isminde rençberlikle geçinir çok fakir bir adam vardı. Bir sene kıtlık oldu; Yûnus'un fakirliği büsbütün arttı. Nihâyet, birçok kerâmet ve inâyetlerini duyduğu Hacı Bektaş Velî'ye gelip yardım istemek fikrine düştü. Sığırının üstüne bir miktar alıç koyup dergâha geldi; pîr'in ayağına yüz sürerek hediyesini verdi ve kendisine bir miktar buğday istedi. Hacı Bektaş Velî, ona lûtf ile muâmele ederek, birkaç gün dergâhta misâfir etti. Yûnus geri dönmek için acele ediyordu. Dervişler, pîr'e, Yûnus'un acelesini anlattılar; o da "Buğday mı ister, yoksa erenler himmeti mi?" diye haber gönderdi. Gâfil Yûnus buğday istedi. Bunu duyan Hacı Bektaş tekrar haber gönderdi: "İsterse, o alıcın her dânesine nefis edeyim" dedi. Yûnus buğdayda ısrar ediyordu. Hacı Bektaş üçüncü def'a yine haber gönderdi: "İsterse, her çekirdek sayısınca himmet edeyim" dedi. Yûnus tekrar buğdayda ısrar edince, artık emretti, buğdayı verdiler, Yûnus da dergâhtan çekilip gitti, lâkin, biraz yürüdüktan sonra, işlediği hatânın büyüklüğünü anladı; çok pişmân oldu; derhâl geri dönerek kusûrunu i'tiraf etti. O vakit, Hacı Bektaş, onun kilidini Tapduk Emre'ye verdiğini, bu yüzden, isterse ona gitmesini söyledi. Yûnus bu cevâbı alır almaz derhâl Tapduk dergâhına koşarak başına geleni anlattı; o da, Yûnus'u dergâhının odunculuğuna ta'yin etti. Fedakâr derviş, tamam kırk yıl bu hizmette bulunduğu hâlde eğri ve yaş odun getirdiği hiç görülmemişti. (...)

Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*

1. Yunus Emre'nin Hacı Bektaş Veli ve Tapduk Emre ile yaşadıklarını dikkate alarak bir insanın maddi ve manevi ihtiyaçlarının önemiyle ilgili düşüncelerinizi açıklayınız.
2. Yunus Emre'nin Tapduk Emre'ye bağlanması, dergâha kırk yıl boyunca hiç eğri ve yaş odun getirmemesi onun hangi özelliklere sahip olduğunu gösterir?

Yunus Emre, Mevlana, Hacı Bektaş Veli, Hacı Bayram Veli, Tapduk Emre gibi Türk kültürü ve manevi değerlerimiz açısından önem taşıyan kişiler hakkında araştırmalar yaparak bu kişilerin edebiyatımızda bıraktıkları izleri anlatan yazılar hazırlayınız. Bu yazıları sınıf panosunda paylaşınız.